

Javaslat

„Zsíros Ferencné Bankó Viktória”

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Darnyik Ágnes

Galgahévíz 2017

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/**intézmény**/szervezet/vállalkozás) neve:

Kodály Zoltán Művelődési Ház

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Darnyik Ágnes**

Levelezési cím: **2193 Galgahévíz, Fő út 106.**

Telefonszám: **06/20 985-1494**

E-mail cím: ghevizmuvhaz@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **lyukhímzés**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Galgahévíz**, Fő út 106.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külhoni magyarság
--	-------------------------------------	---------------------------------	--

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

1893-ban született olyan családból, amelynek tagjai közt kiemelkedő énekesek voltak. Dédapja búcsúvezetőként irányította az éneklést-imádkozást, nagymama pedig a halotti virrasztást vezette. Viktória tőle tanulta többek között a siratást már gyermekkorában, amint az „öreg mama” otthon, munka közben énekelgette. Zsíros Ferencné élete később úgy alakult, hogy nemcsak édesanyját kellett elsiratnia, hanem – fiatalasszony korában – férjét is, aki elesett az első világháborúban az olasz fronton. Természetesen leányából, Margitból is jó énekest nevelt.

Zsíros Ferencné, mint kiváló énekes, maga is szerkesztett dalokat. Nem arról van szó, hogy dalszerző lett volna, hanem arról, hogy ismert dallamokra új szövegeket talált ki. Ahol a zene az élet szerves része, ott nem ritka ez az eljárás, és általában valami nevezetes esemény alkalmából kerül rá sor.

Zsíros Ferencné, szegény család tagjaként, különösen érzékeny volt az igazságtalanságokra. Amikor az 1940-es évek népművészeti mozgalma Galgahévizt is elérte, felvételét kérte a helyi „Gyöngyösbokréta” együttesbe. „De bizony akkor csak a gazdagok kellettek! – mesélte. – Én magam is jelentkeztem, hogy hát a tudás, meg miféle... meg hát keressek egy kis pénzt is. Aztán nem vettek be. Gazdag fiatal emberek voltak benn a feleségeikkel.” Annál nagyobb volt az öröme, amikor 1951-ben alapító tagja lehetett az új galgahévízi népi együttesnek, néhány évvel később pedig megkapta a „Népművészet Mestere” kitüntetést és a hozzátartozó havi anyagi juttatást. A kitüntetéssel szép, hagyományos énekstílusát és széles – régít és újat egyaránt

magában foglaló – repertoárját jutalmazták.

Zsíros Ferencné a galgahévízi népi együttesel bejárta az országot. Budapesti szereplésük alkalmával ismerkedett meg Kodály Zoltánnal, és később büszkén emlegette barátságukat. Amikor 1953-ban elkészült Galgahévizen a művelődési ház, őt küldték fel egy másik asszonnyal együtt a Mesterhez, hogy megkérjék: „vállalja el a keresztapaságot”. Kodály hozzájárult, hogy róla nevezzék el az épületet, de csak azzal a feltétellel, ha ott nem a selejtes tömegkultúrát terjesztik, hanem a helyi népi kultúrának adnak otthont. Zsírosné meghívást is közvetített: „Professzor úr, jöjjön már ki Galgahévizre! Mint saját apámat, úgy kezelem” – mondta. Évente felkereste Kodály Zoltánt születésnapján és régi falusi szokás szerint

köszöntőt énekelt neki. Zsíros Ferencné igazi közösségi ember volt. Szeretett kapcsolatokat teremteni, szervezni, szerepelni, és tudását igyekezett továbbadni a galgahévízi népi együttes fiatal tagjainak. Munkájához társakat, segítőket választott maga mellé az idősebb asszonyok közül, ők lettek a híres „ötösfogat”.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A galgahévíziek Viktor nénije már-már fogalomná nőtte ki magát. A hagyományőrzésben, a népdalok, szokások megőrkítésében, településünk hírnevének öregbítésében játszott szerepéért javasoljuk felvételét a települési értéktárba.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

-

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe

-

III.

MELLÉKLETEK

1. Az
felvételre
érték

értéktárba
javasolt nemzeti
fényképe vagy
audiovizuális-
dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1)
bekezdés j) pontja
megfelelést
dokumentumok,
levelek

nak való
valószínűsítő
támogató és ajánló

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A kép felhasználásához hozzájárulok.

Darnyik Ágnes